

Tisztelt Fővédnök úr! Tisztelt Államtitkár urak!

Tisztelt Művész úr, tisztelt Védnök urak, tisztelt Kurátor úr!

Tisztelt művészetszerető Vendégeink, Hölgyeim és Uraim!

A Nemzetstratégiai Kutatóintézet nevében nagy szeretettel köszöntöm Önöket a Kárpát-haza Galéria második kiállításának megnyitóján. Budapest új művészeti galériája tavaly, 2013. október 14-én nyitotta meg kapuit a nagyközönség számára, Kuti Dénes szovátai festőművész alkotásaival. A kiállító tér létrehozásával a Kárpát-medencei kiemelkedő kortárs magyar képzőművészeti értékek bemutatását tűztük ki célként; az egyes nemzetrészek sajátos gazdagságát bemutató tárlatokkal szeretnénk lehetővé tenni, hogy mindannyian részesüljünk az egységes magyar kultúrából, és betekintést nyerjünk a külhoni magyarság kortárs művészetébe.

Nagy János felvidéki szobrászművész kiállításával egyben a Magyar Kultúra Napja előtt is tisztelgünk.

Mindenekelőtt kérem, engedjék meg nekem, hogy bejelentsem: megszentelt helyen állunk! Azért állunk megszentelt helyen, mert ma délután abban a kegyelemben részesült intézetünk, hogy Főtisztelendő és Nagyméltóságú Erdő Péter bíboros úr áldotta meg a Kárpát-haza kiállító terét, illetve a Nemzetstratégiai Kutatóintézet székhelyét, amelyért kivételes köszönettel és hálával tartozunk Eminenciás úrnak.

Egy idézettel szeretném köszönteni Önöket: **„Magasra emeli a művészet az embert, nemessé, csodálatosan széppé varázsolhatja lelkének minden rezdülését.”**

Úgy gondolom, Gogol szavai tökéletes módon leírják, hogy a művészet miként is tud részévé válni az életünknek. Hiszen a boldog élet egyik legfőbb ismérve, ha megtanulunk vágyakozni arra, ami a miénk. Ami a miénk, ami a sajátunk, ami a mindennapi életünk része. Ami a levegővétel természetességével van jelen a hétköznapijainkban, de valahogy igaztalan módon ritkán vágyaink tárgya. A művészet képes ápolni, gondozni és felemelni a lelket. Felelősséggel és hűséggel művelve azonban különbbé teszi az embert!

Ha sorba vesszük Nagy János szobrászművész munkássága által is megörökített szellemi nagyjainkat, akkor ott találjuk – többek között - Bartók Bélát, Liszt Ferencet, Jókai Mórt, Szenczi Molnár Albertet vagy éppen Ady Endrét.

Tudják mi bennük a közös?

Az, hogy ha a mai Magyarország határait vesszük alapul, akkor ők ma mindannyian külföldi magyaroknak számíthatnának. És éppen itt az ideje, hogy XXI. századi magyar emberekként szakítsunk a reflexszerű 93 ezer négyzetkilométerben való gondolkodással, és honosítsuk meg a tizenötmillió Kárpát-medencei magyarság eszmeiségét.

Ez a Nemzetstratégiai Kutatóintézet küldetése, és ez a Kárpát-haza Galéria feladata is!

Mint ahogy korábbi kiállítónk - Kuti Dénes -, Nagy János is a kortárs magyar képzőművészet meghatározó alakja. És mindketten a Magyar Művészeti Akadémia tagjai. Amikor ugyanis a baloldali kormány a külföldi magyarság ellen uszított az ominózus 2004. december ötödikei népszavazás előtt, akkor a Magyar Művészeti Akadémia - Makovecz Imre és Orosz István biztatására - dacból, csak azért is negyven tagot vett fel a külföldi magyar művészek közül, hogy valamiképpen ez a gesztus ír legyen a művészetszadalmat is ért sebekre. Mindannyiunk sebére.

És ezt a jó gyakorlatot, mindnyájunk meglegedésére, azóta is folytatják.

Engedtessek meg, hogy e helyről emlékeztessen Önöket arra, hogy 2004. december ötödike után újtára bocsátottuk a Tiszteletbeli Székely cím intézményét, amelynek keretében minden magát magyarnak valló és a székelységgel sorsközösséget érző ember kérhet a székelység soraiba való szimbolikus felvételét. Ez volt a mi nemzeti integrációnk. Az azóta többeszre duzzadt közösség, a Székelyudvarhelyért Alapítvány, a Duna Palota, illetve a Nemzetstratégiai Kutatóintézet nevében hívom Önöket a február elsején tartandó jótékonyági Székely Bálra, amelynek kedvezményezettjei az oklándi unitárius közösség, valamint a marosvásárhelyi, árva gyerekekről gondoskodó és Pál atya nevével fémjelzett Szent Erzsébet Társulás lesznek. A részletes tudnivalókat tartalmazó ismertető megtalálják itt, a kiállítóteremben.

Mindezeknek megfelelően, a ma bemutatott alkotások olyan értékeket mutatnak fel, olyan történelmi eseményekre reflektálnak, melyek erősítik, építik, összefogják a magyar kultúrát, a magyar közösséget. A szobrászat számos műfaja jelenik meg a tárlaton; érmek, kisplasztikák, viasz-szobrok, reliefek. Ezek a tárgyak, ezek az élő alkotások szembe úsznak az árral. Szembe

úsznak mai világunk konzumkultúrájával. A mai tömeggyártás ugyanis arról szól, hogy minél rövidebb használat után dobjuk el a tárgyakat és lehetőleg vásároljunk újakat.

Az itt látott műalkotások nem ilyenek. Több száz éves hagyományt testesítenek meg: szüleink, nagyszüleink használták ezeket a formákat, mintákat, anyagokat, ezt a kulturális örökséget, amely itt él velünk. Ezekből a tárgyakból nemcsak az anyagot és a munkát, de a szívet és a lelket sem spórolták ki.

És ez a garancia a Kárpát-haza Galéria kiállításainak sikerességére is: itt az egyetemes magyar szív és lélek kiállításait láthatják, amelyek ugyanúgy dobbannak Erdélyben, mint Felvidéken, Kárpátalján, Délvidéken és Budapesten is!

Lázár János államtitkár úrral – akinek külön köszönöm, hogy elvállalta rendezvényünk fővédnökségét – régre vezethető vissza a kapcsolatunk. Annak idején számára – Hódmezővásárhely polgármestereként -, illetve számomra - Székelyudvarhely polgármestereként - több ízben is nyílt alkalom határon túli és inneni közös dolgainkat átbeszélni. Számomra ez egy kipróbált szövetség. Számunkra, határon túliak számára, Nagy János vagy Duray Miklós számára egyszerű a képlet, hogy ki az elkötelezett a külföldi magyarok iránt. Akivel ugyanis tizenöt éves Udvarhelyi, Székelyföldi szolgálatom alatt találkozhattam odahaza, arról bizonyára hitelesen állíthatom, hogy elkötelezett a határon túli magyar közösségek iránt. Lázár János államtitkár úr is közéjük tartozik, barátságát és támogatását ezúton is köszönöm!

Mint ahogy köszönöm Szemadám György úr szakmai kalauzolását, Dorkota Lajos és Márton Péter urak védnökségét, illetve Tóth Norbert úr kurátori vállalását.

A faanyag magában hordja az életet, annak minden időt őrző jelével, annak múlásával, színeiben is éretté váló szépségével. Ha egy szobrász tömbből kifaragja, más az élmény, mint ha valaki apró kis kockákra szeli, reszeli vagy csiszolgatja. Benne van az iparművész mesterségbeli tudása, de az alkotó szellem bátorsága is.

Mint az értékeknek általában, az itt kiállított minden egyes alkotásnak is megvan a saját rejtett története. Kiállításunk központi elemének a viaszból készült **Kitelepítés** című alkotást választottuk, amely a háború borzalmait, a megaláztatással, üldözéssel terhes események érzését hordozza magában. Kettőezertizennégyet írunk, 100 éve robbant ki az I. világháború. Maga Nagy János így ír róla: *„A marhavagon rácsos ablakán kezek nyúlnak ki, kapaszkodva a semmibe, integetve, lemondóan, búcsúzva, megtörve. Az elhurcolt emberek fájdalmát idézve. A nemzeti tragédia újra és újra szót kíván magának, amíg mi és környezetünk*

nem tudjuk feldolgozni a múlt eseményeit. Ez a téma a gyerekkoromból foglalkoztat. A tragédia, az elvesztett háború, a megaláztatás, az üldözés, a mai napig másodrendű polgár, a csecsemőkre és öregekre vetített háborús bűnösség.”

Az ember életében sok dolgot tapasztal, évről évre bölcsebb s tisztánlátóbb lesz. Ezek a jelek egy átlagos ember életében is könnyen észrevehetőek, de egy művész munkásságában látni az évek múlásán keresztül a vállalást és a hallgatás elutasítását, az felemelő, magasztos és lenyűgöző.

Az ünnepeltet köszönteni szokás és mi ezért is jöttünk össze. De igazi ajándékot ma, itt jelenlévők, mi kapunk tőle. Munkássága egy részének bemutatásával – úgy vélem - mindenkinek örömet, szépséget és lelki felüdülést tudunk nyújtani.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

Szász Jenő,
a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke

*Elhangzott 2014. január 21-én, Nagy János felvidéki szobrászművész,
a Magyar Művészeti Akadémia tagja kiállításának megnyitó rendezvényén,
a Nemzetstratégiai Kutatóintézet Kárpát-haza Galériájában.*